

Karel Fořt

Malé ohlédnutí po bývalých i současných šumavských hospodách...

I.

Hospody, hostince, restaurace, hotely, v horských či podhorských oblastech chaty či chalupy, v souhrnu nazývány turistickými či rekreačními objekty, mají na Šumavě, ale nejen tam, již svou dlouholetou tradici. Byly využitelné pro letní i zimní rekreaci, ne vždy v podobě zářné, jak je známe dnes. K uvedenému výčtu se přidala v pozdější době i rekreační zařízení ROH, typická pro poválečné období po druhé světové válce u nás, kdy země po roce 1948 směřovala na východ, byť by si tolik přála patřit k zemím Západním. Mnohá z bývalých pohostinských zařízení v soukromých rukách i ty drobné a malé, byly zestátněny! Tato poválečná doba znamenala i vznik hromadné rekreace, právě díky již zmiňovanému Revolučnímu odborovému hnutí, kdy i velké zestátněné podniky měly časem své vlastní samostatné rekreační objekty. Dnes se k tomu všemu přidaly zejména penziony i jiné menší objekty, opět ve vlastnictví soukromém, a ty státní postupně zanikly tím, že byly zprivatizovány, jak to platilo v době předchozí, prvorepublikové...

Samostatnou kapitolou byl i vznik Klubu českých turistů, ještě v období Rakousko-Uherského mocnářství, kdy prvním samostatným předsedou byl Jiří Guth – Jarkovský. Následně vzniklý Klub československých turistů v roce 1920 po vzniku republiky měl trvání toliko do roku 1939, kdy odtržením a vznikem samostatného Slovenského státu Klub zanikl. Po válce byla nejdříve obnovena činnost Klubu českých turistů. Ten byl zprvu s dalšími kluby, zejména sportovními, zahrnut pod Sokol a později pod turistický odbor ČSTV. Klub československých turistů po tomto období, byl spíše zaužívaným subjektem předchozím, než právně identickým. Teprve až rok 1989 jednoznačně stanovil fungování Klubu i se svým navráceným majetkem turistických chat a bývalých útulen, někdy jen na chvíli či pomyslně vráceným. Tradičně v minulosti byl majetek hojně využíván nehledě na komfort! Dnes ani tato zařízení bez komerčního přístupu by dlouho nepřežila, a oproti soukromému sektoru jim k nutné renovaci stále schází i dostatečné finanční prostředky.

Nezvratným faktem bylo, že typické hospody, hostince, restaurace a hotely si po válce převzala na Šumavě a jejím podhůří, ale nejen tam, „Jednota, a též Restaurace a jídelny“. Zejména vesnické hospody začaly patřit Jednotě. Dokonce někde byly převzaty i s bývalými majiteli, jako pokračovateli ve vedoucím postavení těchto malých hospůdek a prodejen,

což bylo jen chabou náplastí nad jejich vlastní ztrátou a újmou, ale též i okolností spíše výjimečnou. Počátek období po válce zde na Šumavě těžil z toho mála, co zde zbylo, neboť Šumava se vylidnila zejména díky tomu, že původní obyvatelé německé národnosti byli odsunuti a vystěhováni. Nadto k tomu přispěly i omezující podmínky vzniku hraničního pásma po celé délce západní státní hranice, vzniklé „Železné opony“ s Německem a Rakouskem, stále více se posouvající do vnitrozemí. Objekty zde umístěné a opuštěné, pak byly likvidovány se zdůvodněním vysokého bezpečnostního rizika, a tak mnohé skutečně vyletěly i do povětří. Tím zmizely mnohé osady i vesnice. Nejen pro oblast Klatovska ajižních Čech byly známy vojenské újezdy a prostory, kam byl i přístup veřejnosti přísně zakázán. Typickým objektem, který na to doplatil, z těch menších, byla Juránkova chata Ski Klubu Plzeň na Svarohu (1330 m n/m) u Železné Rudy, (Arne Juránek byl velký propagátor lyžařského sportu). K jejím rozvalinám lze dnes zavítat snadněji z německé, než z české strany. Přesto oblast Železnorudska neztratila úplně svůj glanc, byť v určitém časovém období byl hraniční přechod v Alžbětíně úplně uzavřen a tento časový úsek nabyl barvy šedé a černé... I přesto v té době naši lyžaři posilovali k vyššímu a honosnějším Javoru na druhé straně hranice. Zejména, když k jeho vrcholu dostoupaly ranní paprsky, byl Velký Javor přímo impozantní a uchvacující, zejména nepoznanou krásou a také tím, že se jednalo o nevyšší horu Šumavy, společného pohoří dvou sousedních republik. Horší to bylo s místy samotných Prášil, Modravy, Kvildy, Knížecích Plání, Bučiny i míst dalších... Jen Kubova Huť s Boubínským pralesem se tak trochu vymykala mimo dosah zakázaných míst, neboť byla jen malilinkatý kousíček stranou předmětného a zájmového dění, ale i na ni svého času platila různá omezení...

Podstatnou změnou pak v jižní části Šumavy byla pro letní měsíce vybudována Lipenská přehrada, která však plnila i celoroční úlohu zdroje laciné elektrické energie. Přijímaná zprvu negativně obrovským zásahem do reliéfu krajiny, ale postupem doby s příznivými kladnými ohlasy, zúročenými zejména v dnešní době, kdy lze za určitých okolností zavítat do míst Vítkova kamene, Schwarzenberského kanálu, obou Zvonkových i Vítně, Stožce a míst dalších, kam byl vstup dříve zakázán. Zdejší vody obou Vltav se v Mrtvém luhu spojují, aby přes přehradní hráz a odvedenou práci, pokračovaly společně, směřujíc k první říční perle zdejšího kraje, k Vyššímu Brodu i jeho honosnému klášteru (Cisterciáckého řádu), v jehož čele stojí léta významný převor Justin Berka, s nímž jsem měl možnost a čest se osobně setkat a seznámit díky Marii Machálkové, jejíž otec se do tohoto kláštera uchýlil, aby zde strávil radostné, spokojené a poslední chvíli svého života. Scházel mu doslova krůček k dovršení sta let. Dál jsou již jen navazující Novohradské hory. Vymezit Šumavu lze lehce dvěma horskými průsmyky Všerubským a Vyšebrodským. To vše uvnitř těchto

roztečí je Šumava i se svým předhůřím, v podstatě na obou stranách hranic.

V pohledu na českou část Šumavy byl vždy dán důraz oblasti Železné Rudy, jejímu okolí i navazujícím místním součástem a také zájmu turistů o jezera ledovcového původu, kterých je na české straně rovných pět (Černé, Čertovo, Prášilské, Laka a Plešné, to jediné je v jižní části Šumavy, nedaleko přehradní nádrže Lipna). Ledovcová jezera na německé straně mají názvy Velké a Malé Javorské jezero a Roklanské. Mnohá ze zdejších šumavských jezer tvoří i rozhraní dvou moří, tu směřujíc na sever či na jih. Určujícími řekami je pak Labe a Dunaj se svými povodími. Rekreační pobyty a návštěvnost v těchto lokalitách jsou pak předpokladem úspěchu pohostinských zařízení, což pro danou existenci a rentabilitu je hlediskem neopomenutelným a někdy i nejdůležitějším. Svě vymezující postavení má pak Šumavský a na druhé straně i Bavorský národní park. U nás je možná trochu více megalomansky pojatý. Nechci se rouhat, ale bývá to typický komplex malých národů... I zimní rekreační pobyty si na Šumavě našly svá místa a střediska zájmu. Rozhodně k nim patří Železná Ruda a její blízké okolí i s předvojí Hojsovy Stráže. Dále Prášil, Hartmanic, Kašperských Hor, Srní, Modravy, Kvildy, Horské Kvildy, Churáňova, Zadova, Zlaté Studny, Nových Hutí i Kubovo Huti a Lipna, kde lze nalézt vynikající běžecké lyžařské stopy i místa možného sjezdového lyžování, kterého v jižní části je spíše poskrovnu.

Matka příroda, k léty zocelené Šumavě, někdy i tvrdé a nehostinné byla v jádru laskavá. Lze vzpomenout z nedávné minulosti odlehlého kouta Prášil, které za prvé republiky byly místem „vzdušných lázní“ pražské smetánky, a pak se rázem ocitly na okraji společnosti, zšedlé, pochmurné a nehostinné, opuštěné od lidí, kdy doménou přitaženou za vlasů byla i tanková střelnice na Slunečné, vybudovaná v rámci Vojenského újezdu Dobrá Voda. To občasně při ostrých střelbách vzbudil rozruch na německé straně „nepodařený“ výstřel, který doletěl až k nim i když se v podstatě střílelo proti kopci. Pokud vím z vypravování, neublížil, ale přesto rozruch způsobil. Minulost zde byla v těchto lokalitách opuštěnosti doslova zašlapána do země, doufejme, že se již opakovat nebude! Zašlapávat svoji minulost a neakceptovat historii tak, jak byla, dokáží jen barbaři. Neutrpěly však jen Prášily, ale i blízké okolí, Stodůlky, Paště, Zhůří (Kepelské) i Zhůří u Horské Kvildy, Kvilda samotná, Bučina, Knížecí Pláně, Stožec, Pasečná, obě Zvonkové, Přední Výtoň, ale i jiná místa v příhraničína zdejších i bývalých šumavských samotách...

Pohostinská zařízení neodmyslitelně patří ke společnosti, v níž existují, patří k místnímu folkloru a zábavě v daném kraji, kdy dotváří jeho skutečný obraz. Šumava byla vždy proslavená dobrými muzikanty! Ve zdejších hospůdkách se scházeli lidé, kteří si měli co říct, někdy bez velkého škorpení i rychlých nepřiměřených reakcí výbušnosti. Ta přišla až

později s novými osídlenci i z přemíry vypitého alkoholu. Zelená Šumava se svými překrásnými zákoutími uklidňovala, i když v nám bližších dobách byla spíše poloprázdná a zakázaná. Lidé si přesto chodili do hospod popovídat, sdělit druhému své starosti, ale vyslechnout i to, co druhéhotíží a někdy si i nechat poradit. Pravda, kultury v těchto zařízeních nebývalo až tolik, tak jak ji známe na dnešní úrovni, ale existovala. Lidová slovesnost i různé spolky tomu napomohly. Hudebních kapel a muzikantů ze Šumavy pocházelo dost, zejména v předválečné době, jak popisoval v nejednom svém románu námi vážený spisovatel Karel Klostermann, píšící i německy. Tak vznikly i „Světáci“ a mnohá jeho další díla. Iochotnických spolků bývalo na zdejších vesnicích také dost, zrovna tak, jako dneska, kdy došlo k jejich oživení. V hospůdkách sedávaly skupinky, učitelský vedle pana faráře, doktora, starosty, finančáka a někdy i četníka. Lesáci a lesní dělníci společně, neboť jejich profese je více jak sblížovala. Starý vedle mladého, který projevoval úctu k šedinám... Šumava se začala měnit až odchodem německých obyvatel a přílivem obyvatel nových tak, jak šel čas... Zdejší šumavská příroda byla a je stále úžasná, i když mnohých ran i ona utrpěla. Zájem člověka o tento kraj v posledních létech jen rostl, jak tomu v minulosti nikdy nebylo! Nevyčleňujme však člověka ze spojení s přírodou, neboť k sobě neodmyslitelně patří a vždy patřil, na Šumavě zvláště! Chovejme se rozumně a střídme, ať nám ta příroda, ty plíce Evropy vydrží, co nejdéle. Člověk a příroda patří k sobě, patří k životu i k Šumavě. Zšedlým, uschlým stromům a holinám se těžko dýchá a plíce Evropy churaví. Je i s čím srovnávat, neboť naše země, celé její příhraničí kolem dokola, má svá idylická a malebná místa, a o to víc Šumava! Žili zde lidé mnohdy málomluvnější, skromnější a pracovitější. Dokázali se však i bavit a života si užívat.

Jedním z předních hotelů v oblasti Železné Rudy a okolí byl počín pražského stavitele Jana Rixi, který dal vzniknout hotelu stejnojmenného názvu v roce 1890. Byl zaměřen zcela pragmaticky na blízkou německou klientelu. Přesto první hotel v této lokalitě vznikl o několik let dříve a byl pojmenován po jeho zakladateli – Prokop. Mezi prvními zdejšími návštěvníky se objevil i Jan Neruda, který na základě inspirace napsal dílo „Romance o Černém jezeru“. Mezi další významné osobnosti, který z řad spisovatelské obce hotel navštívil, byl i Jaroslav Vrchlický či Eliška Krásnohorská. Hotelu dala vzniknout v této lokalitě okolnost výstavby železničního tunelu pod blízkým Špičákem (Spitzberg) dokončeném roku 1877 za Rakousko-Uherského mocnářství, kdy si zde zprvu pořídil kantýnu kupec a obchodník Prokop z Volyně, z dnešního okresu Strakonice. Chopil se příležitosti jak si přivydělat, když ke kantýně zřídil i ubytovnu pro stavební dělníky i inženýry. Po dokončení tunelu se začala zdejší lokalita plnit turisty a zvědavci, neboť železniční tunel byl jeden z nejdelších v bývalém mocnářství. Tak se podnikavý kupec a schopný obchodník rozhodl podřídit trhu a zájmu... Na místě předchozích staveb

vystavěl hotel, který byl nazván jeho jménem a dokončen v roce 1882. Začal zde velice úspěšně podnikat v oblasti pohostinských služeb, čímž později byl i s hotelem Rixi dánzáklad horskému středisku v sedle zdejší Železnorudské kotliny. Stavba hotelu Prokop prý majitele vyšla na 6.000 zlatých a pořízení pozemku na 1.200 zlatých. V roce 1904 zde bylo 20 lůžek a 5 z nich dokonce zdarma. O dvacet let později se již kapacita hotelu zvýšila na 42 pokojů a 96 lůžek. O další dva roky později došlo opět k přestavbě a počet pokojů se znova navýšil na konečný stav 64 pokojů se 160 lůžky. V průběhu druhé světové války byl v hotelu Prokop umístěn německý lazaret. Po válce z obou hotelů byla zřízena známá vojenská zotavovna.

Předtím hora Špičák byla nazývána dost hanlivě „Sviní hlavou“. Celá tato rozsáhlá oblast kdysi patřila ke Králováckému Hvozdu, od období let 12. a 13. století až po zrušení roboty. Na tomto území Šumavy byly relativně samostatné rychty. Území Železnorudské kotliny připadlo v letech 1579 – 1713 k Bavorsku. Králováci byli šumavskými osadníky, převážně německé národnosti, kteří měli práva obdobná Chodům. Povinnosti jim ukládané přináležely toliko jejich králi. Jejich vypovídajícím heslem bylo: „Niemand's Herr und niemand's Knecht, das ist künisch Bauernrecht - (Ničí pána ničí sluha, to je právo králováckých sedláků).“ Lze však i vzpomenout hostince v Alžbětíně, které bývávaly dva, blíž k hraničnímu přechodu i samotné Železné Rudě, než byly zrušeny. Po válce se Železná Ruda a okolí jen zvolna stávala rekreační oblastí, ale přesto zde vzniklo dost nových i renovovaných objektů rekreačního i pohostinského typu. Vlastně měla to být taková malá česká výkladní skříň, jakoby protipól protější strany. Snažili jsme se držet krok s druhou stranou, o které málokdo co věděl, neboť zde vznikla mezi námi, mezi sousedy, doslova „Železná opona“, která nás oddělovala, a my neustále pokulhávali v ekonomickém rozvoji v mnoha směrech, i když vleččems byli i úspěšní, to nelze upřít. Doslova „ekonomickým zázrakem“ té doby se jevila Spolková republika Německo, která se díky vydatné pomoci vyspělé ekonomice, jedné z nejsilnějších zemí světa - Ameriky, stávala postupem doby silnější a silnější, než došla podoby dnešní. Ze Železné Rudy byl vidět Javor, na který v ranním nasvícení slunečního svitu byl a je stále úžasný pohled a my jen žehrali, že kdysi za dob vlády rakouské císařovny Marie Terezie, patřil Javor k českým zemím. I blízké Prášily se „pyšnily“ svým hostincem, z kterého pod taktovkou Jednoty zůstala jennačichlá místnůstka nikotinem, s trvale žlutavým stropem a sporým osvětlením, stejně žlutavého světla slabé žárovky. Stálých obyvatel, zde postupem doby spíše ubývalo i díky vojenskému újezdu a blízkému hraničnímu pásmu. Všichni zdejší obyvatelé zde žili na propustky, a pokud nebyli kladně prověřeni, jejich práce i pobyt v tomto území končil. Prášily, kdysi spadaly pod panství Filipa Kinského a v roce 1799 je koupil kníže Josef II. - Schwarzenberg. V roce 1921 zde žilo 1373 obyvatel, z toho jen 29

občanů hlásících se k české národnosti. Přesto v roce 1928 zde byla přestavěna ze Schwarzenberského pivovaru chata Klubu českých turistů, která funguje dodnes v obměněných podmínkách. Dnešní Prášily nepoznaně zkrásněly a rozkvetly svou nabídkou nejen procházejícím turistům. Stranou k bývalým Stodůlkám je Srní se svými dvěma hotely „Šumavou i Srním“. Nalezneme zde i další hospůdky, příkladně „U Jiříků“, i další. K vidění v minulých dobách zde byli zejména lesáci, vojáci a pár zemědělců starajících se od roku 1974 o dovezený masný skot (Hereford) z Kanady, který byl v počtu 51 kusů plemenných býků a 1053 krav přivezen do různých lokalit v rámci Západočeského kraje. Početné stádo bylo umístěno i do Vojenského újezdu Dobrá Voda, potažmo u Mechov (Mosau) u Srní patřící pod správu Vojenských lesů a statků Hartmanice, později Sušice. Nedaleko pod Srním bývalo i rekreační zařízení Uranových dolů Příbram. K přečerpávací nádrži vede ze Srní k bývalému rekreačnímu zařízení Západočeských elektráren „Vydra“ cesta. I dříve „Vydra“ bývala, tak jako i dnes zařízením hotelového typu a zůstala podnes. Dole v údolí u řeky Vydry, jedné z nejkrásnějších řek pro fotografy, lze nalézt i Turnerovu chatu vybudovanou v roce 1934, zapadající do rámce spojeného s řekou i malebným okolím. Výše proti proudu je dochovaný královácký dvorec Antýgl. Modrava zůstala dodnes spjata s Filipovou Hutí právě díky Filipu Kinskému, vlastníku prášilského panství, jemuž kdysi obě obce svého času patřily. Modrava bývala jiná, než jak ji známe dneska. Dnes je zde hostinců a pohostinských zařízení několik, takže je z čeho si vybírat. Samozřejmě, že zde byl i v minulosti hostinec a nejspíše hájovna pro tuto oblast tolik typická. Významným zdejším objektem, snad ze všech nejznámějším se stala v roce 1924 zde postavená Klostermannova chata Klubem československých turistů. (Oba předchozí turistické subjekty je třeba od sebe odlišovat, český a československý). Jméno chatě bylo dáno po nezapomenutelném spisovateli Šumavy, který při počátku zahájení stavby položil zde prý základní kámen. I restaurace „Zlatá stezka“ je jedna z těch, co se na ní podepsaly ty horší proběhlé časy ve vlastnictví Jednoty. Na nedaleké Filipovo Hutě bývaly dva vyhlášené hostince „U dvou sluk“ a „U pstruha“. Pohostinství měla i tehdy existující Javoří Pila, když ještě byla obcí, se svým hostincem „U tetřeva“.

Neutíkejme však jen po hraničních kopcích a dejme možnost představit se i blízkému předhůří, ke kterému bezesporu patří Klatovy, Sušice, Vimperk, Prachatice i vzdálenější Český Krumlov. Místa, která dnes prožívají nebývalý nápor zahraničních turistů. Nelze opomenout ani města mnohem menší, městyse i obce. Zájem o Šumavu nebývale roste, oproti letům skomírajícím, poválečným, nedávné minulosti. Z jedné strany je nutno ten zájem kvitovat, ale zároveň nabádat k opatrnosti, abychom si nezničili vše, co se nám i díky těm negativům, které na Šumavě existovaly, podařilo doteď uchovat, i když příroda a člověk k sobě od nepaměti patří!

V Klatovech svého času nejvýznamnějším pohostinským zařízením byl starý zájezdní hostinec a pozdější hotel „U dvou bílých růží“, ve kterém měl dokonce nocovat císař Josef II. Hotel byl později přejmenován a jeho název zkrácen, pro nás starší známějším názvem – „Bílá růže“. Nejznámějším majitelem hotelu byl Antonín Líbal. Poválečným zestátněním se hotelu chopily Restaurace a jídelny. Po „Sametu“ byl vrácen potomkům původních majitelů, pro něž to však bylo příliš velké sousto, a tak objekt raději prodali. Tradice hotelu slibně se rozvíjející, však potřebovala finanční injekci a na tu nebylo. A tak hotel den ze dne skončil. Obdobu svého zániku utrpěla i klatovská známá kavárna „Slávie“, která patřila manželům Mašlovým (v minulosti snad psányi německy). Pak došlo k přestavbě či spíše stavbě nového objektu s peněžním ústavem, s velkými moderně zabudovanými podzemními trezory, ale i vybudovaným protiletectvým krytem, vždyť byl již rok 1936 a příprava k válce doslova ťukala na dveře. Nezapomnělo se však i na vinárnu, která zde také vznikla. Po válce sezestátněného objektu chopil opět „RaJ“. V té době byly moderní i „Armádní domy“ i ten zde byl na čas otevřen a dokonce oživen vojenskou hudbou. „Slávie“ vinárnou opět ožila. Živá hudba zde získala tradici. Nostalgie naší doby, v které jsme tenkrát žili, (i my kriminalisté) dostala od nás příznačný název „Velká okna“. Stali jsme se zde častými návštěvníky i díky tomu, že zde pod rukou probíhal prodej kradeného zboží z vloupaček mezi příslušníky klatovského podsvětí a pomyslnou smetánkou... Obohacení zlodějíčci pak zde slovy žargonu „pouštěli chlupek“. Dodnes stále platí, že dobrý policajt ví, kde přijít k dobrým informacím...

Na náměstí v původním měšťanském domě v Sušici s bohatou historií existoval známý hotel „Fialka“. Jeho věhlas dosáhl až do Prahy, k čemuž napomohla zejména cukrárna vedená doslova kouzelníkem tohoto sladkého řemesla, mistrem svého oboru panem Sedleckým. Samozřejmě, že po válce byl záhy rodině Fialků majetek znárodněn, byla to již druhá generace rodiny Fialků, a tak se odstěhovali do Prahy, byť je pan majitel pohřben na sušickém hřbitově. Tradice z jejich rodiny nezmizela, neboť jejich zeťprý v pozdější době dělal provozního ředitele v pražském mezinárodním hotelu „Hilton“. V Sušici byl i známý hotel Svatobor, Koruna – dnes neexistující a pohostinství „Lidák“ i hospůdky mnohem menší, příkladně „U kulaté báby“. Dnes známými pohostinskými zařízeními jsou, zejména pivovar s restaurací „U Švelchů, Hotel Pekárna a Gabreta, U Vítovců, Zlatá Otava“. I blízký Hrádek u Sušice míval svou tradici historicky podmíněnou zdejšími pivovary i pohostinstvími, příkladně „U Hánů“ i „U Chmelíčků“. Novodobou historií v tomto směru má i „Dvůr Krutěnice“, kde lze skloubit relaxaci oddechu s pobytem v přírodě i s koňmi jen pohledem na ně v hezkém, klidném a odpočinkovém prostředí, v němž se pohostinské zařízení nachází, s otevřeným pohledem do kraje. Dnes významným turistickým a pohostinským místem se jeví

rekonstruovaný zámek v Hrádku s renesančními štíty, který vznikl z původní tvrze, jehož vlastníky byli Černínové z Chudenic, později hrabě Hrzán z Harasova, Kocové z Dobrše, konče říšským hrabětem Desfoursem, od kterého zámek získal baron z Hannenbergu – Spiegel. Dnes je zde hotel se svým restauračním zázemím a v zadním západním portálu bývalým, již zmiňovaným pivovarem, ve kterém dlouhá léta byl sklad plzeňského Prazdroje. Významným pro tuto lokalitu byl i spisovatel František Pravda, vlastním jménem Vojtěch Hlinka, který je pochován na hřbitově nedaleké Zdouně. Zdejší kostel svatého Vavřince je románsko – gotického slohu, vypínající se na malém návrší, které sakrální budovu romanticky vyzdvihuje. Jedna z pověstí praví, že zde měl Jan Žižka z Trocnova svého času, když táhlo husitské vojsko krajem, nechat sloužit mši... Další pověst, která se váže k tomuto místu, sděluje, že zde v bývalé a později zaniklé rýžovnické osadě, která byla rozprostřena v údolí pod kostelem, byl utopen poklad Břevnovského kláštera, (v období třicetiletých válek), kdy benediktini z Nezamyslic při cestě do Bavor, do kláštera Niederalteichu (nedaleko Deggendorfu) utopili zlatou sochu sv. Vojtěcha a stříbrnou sochu sv. Vintíře, které se již nikdy nenašly. Zdejší kraj je vůbec protkán všelijakými pověstmi, které dokáží pobyt velmi zpestřit. Příkladně lze uvést i blízkou Odolenku, ve směru na rozhlednu Svatobor, kde byl nalezen léčivý pramen a vznikly zde svého času i lázně. Pravda, byly také lázněmi „vzdušnými“ tak, jak je známe z mnohých míst v sousedním Bavorsku a poznali je svého času i na již zmiňovaných Prášilech. O poznání k Šumavě blíže mineme Hartmanice, kde svého času býval velice známý hostinec čtvrté cenové skupiny „U lípy“, který však měl jeden z největších obrátů u Jednoty, díky výplatním termínům Vojenských lesů a statků, což bylo za hluboké totality. Celý objekt byl zrekonstruován a dnes je zde penzion i s cukrárnou. O trochu výše je vyhlášené pohostinství „Na Rovině“, které se i dnes zdá být zájezdním hostincem praskajícím ve švech díky různorodé skladbě návštěvníků z české i německé strany. Snad i díky blízkosti kaple sv. Vintíře na Březníku a přítomnosti nedaleké Pustiny, kde žila šumavská legenda doktora Kostroucha s celou jeho rozvětvenou rodinou. Stejně tak o kilometr níž, blíže k Hartmanicím, naleznete osadu Dobrou Vodou, kde stojí renovovaný kostel svatého Vintíře, jež je doslova zmrtvých vstání samotné sakrální památky i zdejší osady, unikátním skleněným interiérem kostela. Lze v něm nalézt umístěný latinský text z evangelia sv. Jana – „Nikdo nemá větší lásku než ten, co za své přátele položil svůj život.“ Vedle stojící kaplička s „léčivou“ vodou to jen dotvrzuje, byť nevím, jak dalece je skutečně léčivá. Skleněná skvost interiéru kostela je dílem autorky Vladěny Tesařové, vynikající umělkyně, která to prostě se sklem umí. Kostel se tím jejím dílem stal doslova světovým unikátem! Osada malá, dnes však významná i dalšími zajímavostmi – Muzea Dr. Šimona Adlera poukazující na etnikum české, německé a židovské ve zdejší lokalitě, než přišel i do těchto míst zruďný nacismus, v době ne až

tak nám vzdálené... Nesmíme zapomenout i na pohostinská zařízení v Petrovicích, kdy svoji tradici má zejména pohostinství, dnes hotel s restaurací „U Luhanů“, hospoda „Na Mýtě“ (u Růžičků) i restaurace ve Vojeticích „U Štěpána“, kde se nesmazatelně podepsal svým rukopisem Zdeněk Polrajch. Celá část zdejší Šumavy se na této české straně postavila za několik desítek promarněných let, doslovana nohy. I přesto, že mnozí místní tomu až tak nevěřili. Šumava oproti minulým létům začala vzkvétat. O přírodě a boji s kůrovcem raději pomlčím, neboť nejsem fanatický dogmatik ani „zelený“, ale člověk hledající rozumné cesty řešení. Neboť i do nižších míst šumavského předhůří si právě kůrovec od hranic prošlapal své cestičky v poryvech větrných náletů...

Samotné město Kašperské Hory dnes žije a krásní! Nebylo tomu tak vždy. Získává své body na kráse a stává se moderním městečkem, kde se nechá žít i mimo letní a zimní sezónu. Při té tu však panuje velmi čilý ruch, kdy mnohá ze zdejších pohostinských zařízení jsou naditá k prasknutí. Příliv turistů a návštěvníků není jen zapříčiněn blízkostí hradu Kašperka, ale i naučnými stezkami při dobývání zlata ve zdejších dolech a šachtách. I kulturní program města tomu hodně napomáhá, který dokáže přilákat turisty. Zlato tu však stále je a je dobře, že se uchovalo pro budoucnost, neboť dnešní technologie a jeho dobývání jsou spíše zdraví i životu škodlivé. Doufejme, že tak rozhodní jako kašperskohorští, budou i v místech výskytu lithia v Krušnohoří. Ze svých přírodních bohatství jsme toho rozprodali už dost, nebo je i někteří z nás za „mrzký peníz“ zaprodali... Nevyřešeným problémem Kašperských Hor je nadále objekt bývalého hotelu a restaurace „Bílá růže“ nacházející se přímo na náměstí. Restaurační objekt býval známý svým poválečným provozem, také pozdějšími léty přežívání či trvání, než ho pohltila porevoluční vlna. K jeho přeměně je přinejmenším třeba 40 milionů korun. Ze dvou zde bývalých a větších hotelů zůstal na skutečném výsluní jen „Kašperk“, který nový majitel předělal a přizpůsobil požadavkům moderní, dnešní doby. To Parkhotel (Tosch) zcela nově po revoluci postavený, žije dodnes v rozšířené škále svých nabídek, v místech zastrčeného rohu náměstí, kde býval pivovar. Rozšířená škála nových nabídek je velmi zajímavá a atraktivní. Sousední město Rejštejn bylo vlastně součástí Kašperských Hor, bývalo jeho dolním městem a je čtvrtým nejmenším v České republice, pokud se týče počtu obyvatel (255). Pod Rejštejnm dnes patří devět obcí a lze ho dohledat již za vlády Jana Lucemburka, otce Karla IV. Ze staré doby i plné slávy výrobou barevného skla. Mnoho z něho nezbylo, snad jen vzpomínky, které lze nalézt i na některých náhrobcích zdejšího hřbitova. Lze také zavítat do pohostinství Lötze v Klášterském Mlýně, který je součástí Rejštejna. Svého času se pod výše uvedeným jménem zde vyrábělo nejkrásnější a nejžádanější barevné sklo. Pohostinství Koruna na náměstí svou předchozí činnost pozastavilo a zdá se, že je na úpadku skomírání. Zrovna tak vymizelo pekařství s vynikajícími rohlíky, které se

rozházely do okolních i vzdálenějších vesnic, pohostinstvích i rekreačních zařízeních. A tak nám nezbyde jen říci, bývalo... I taková nedaleká hospoda na Vogelsangu – Podlesí měla svou tradici, přestože v minulosti vyhořela. Dnes se o znovuoobnovení slávy pohostinství i ubytovací kapacity snaží Roman Halbhuber, který zde žil jako dítě se svými rodiči, a snad i proto se sem po létech znovu vrátil. Srdce ho sem táhlo. Rančerskou usedlost lze nalézt v úžasném přírodním, jakoby zapomenutém koutu. Není tu však sám, vedle je renovovaný dřívější uzavřený statek, dnes i s pohostinským zázemím, byť separovaně uzavřeným. Romantické Romanovo stavení westernového typu se velice často objevuje i v seriálových dílech Jaroslava Soukupa „Policie Modrava“. Romanovo hospodářství jeplné daňků i bizonů, jejichž maso se může za určitých okolností objevit i na vašem jídelníčku, pokud zavítáte v tento odlehlý kraj. Najdete zde nádherný rozhled do kraje a z nedaleké bývalé „flusárny“ i jedinečný, malebný pohled na Kašperské Hory. Lze odtud zavítat i k památníku pádu letadla (Air France) na Zhůřské hoře v roce 1937, i když lepší je jít přímo ze Zhůří, což je méně namáhavé. Objevíme-li se na Horské Kvildě, opět pohostinských zařízeních přibude. Základ tradici dnešnímu „Ranklu“ dal zájezdní hostinec rodiny Pollaufů z předválečných a válečných let av pozdější poválečné době i objekt rekreačního zařízení Hlavního architekta města Prahy, který je dnes ve vlastnictví našeho bývalého cyklisty Romana Kreuzigera, staršího. Předchozí rekreační zařízení svého času obhospodařoval Gustav Hones se svojí rodinou. Nabídek na ubytovací i pohostinské služby stran rozvětvené rodiny Honesů lze nalézt v trojím provedení (Pension, ubytování, apartmány, restauraci). Tu zařízení spravované Ingrid a její matkou Ilsou, sestrou Helenou či Ilsino švagrem Herbertem a vzadu pod lesem ve směru k Filipovo Huti i Gustavo a Ilsino dcerou Annou Hones, vlastníci farmu Higland na Horské Kvildě se svým synem Schubertem.

Tím se uzavírá kapitola šumavské části klatovského okresu a navazuje na ně část sousední –prachatická, významná v předchozích historických letech svou „Zlatou stezkou“, která přinesla zdejšímu kraji i městům na trase nebývalý rozmach a bohatství, jež přežilo v dnešní dny. Prachatice jsou skvostem této Zlaté stezky i s níže položeným Vyším Brodem a doplňují kulturní bohatství celého Jihočeského regionu, úžasnou přírodou i historickými stavebními památkami, které nemají obdoby, a tak Prachatice jsou srovnatelné v tomto směru i s Českým Krumlovem a jinými místy jižních Čech, které lákají k návštěvě, byť nejsou pro cizince tolik známé. Jedním z prvních zastaveních okresu Prachatice je Kvilda. Svého času zde bývalo hospod nespočet. Každá z nich měla svou tradici. Mnozí z návštěvníků si pak rádi zavzpomínají na hostinec „U Strobků, Hostinec u Pošty, U krále Šumavy“ a mnohá pohostinská zařízení další. Novým navazujícím námětem dnešnímu podnikání je netradiční spojení vzniku pekárny a pivovaru doplněného restaurací, kdy patronem tohoto komplexu

je skutečně ztvárněný v mytické podobě „Šumavoš“. Přesto se s důvěrou lze obrátit na jednatele společnosti s. r. o Karla Potužáka.

Pokračujeme-li podél hranice východním směrem, nelze nezpomenout bývalé chaty KČT upramenů Teplé Vltavy, kde byl i problém s určením skutečného pramene i jeho autentičnosti. Málokdy my Češi jsme se na čem shodli? Na blízkou Bučinu (Buchwald) je odtud jen malý kousek. V této nejvýše položené obci svého času v Čechách žilo 347 obyvatel, z toho jen 8 Čechů, jako na mnohých jiných místech v blízkosti zdejších státních hranic. Známy byl i hostinec Blechingera a Pešlova chata. Dnešní „Hotel Alpská vyhlídka“ byl postaven rodákem z nedalekého Vimperka Františkem Taliánem, na místě bývalé „Pešlova chaty“. Na obnově místní kapličky má zásluhu rodák žijící ve Finsterau, Kilián Fastner, renovované v roce 1992. Lze odtud z Bučiny, tedy spíše z Finsterau, zamířit autobusem i do střediska Bavorského národního parku. Z Bučiny jsou skutečně vidět Alpy, vystupující za příhodného počasí na horizontu, kdysi nedostupně vzdálené krajiny. I Knížecí Pláně o kousek níž by mohly leccos vyprávět... Zrovna tak Staré či Nové Hutě, Zlatá Studna, Churáňov, Zadov, Stachy, Zvíkov a místa další... Prvním zdejším větším městem je bezesporu známý Vimperk se svým zámekem, původně přestavěným gotickým hradem, který se zcela jistě po dokončení rekonstrukce, plánované až do roku 2020, stane jeho skutečnou a vzanosnou perlou, tyčící se nad městem. Významnost města je dána i ředitelstvím Šumavského národního parku i známou zdejší tiskárnou plnou historie, díky knihtiskaři Johannu Steinbrenerovi a dnes vyhlašované literární soutěži „Šumava Litera“.

Blíže k Prachaticím je i známý Husinec, rodiště českého reformátora náboženských pořádků minulé doby Mistra Jana Husa i se zdejšími pohostinstvími „Na knížecí a Na Šumavě“. Nedaleko na spojnici z Husince do Prachatic je též známá přehrada na Blanici. Jen kousek odtud jsou ty slavné Prachatice s Velkým náměstím, na kterém se skví renesanční radnice, Rožmberský palác, zvaný též Knížecí, hojně zdobený sgrafity. Náměstí je skvostné a dodnes ukazuje, jak moc dobře prosperoval obchod se solí, díky zdejší „Zlaté stezce“. Město bývalo obehnané hradbami a dodnes jsou zde dvě vstupní brány do jeho vnitřní části, jež výmluvněji a lépe promluvit nemohou, brána Pasovská (horní) a Písecká (dolní). Nalezneme zde na náměstí i muzeum a též další významné domy, včetně hotelu „Koruna a Černého medvěda“. Putování Šumavou tak má nezapomenutelný ráz. S jihočeskou větví nelze nezpomenout Strážný i jeho blízký hrad (Kuschward) založený Janem Lucemburským ke střežení hranic i „Zlaté stezky“, z něhož zbyly jen ruiny. Strážný patřil k Vimperku a česky byl nazýván Kunžvart. K jeho nynějšímu přejmenování došlo až v roce 1955. Nad obcí se vypíná do dnešních dnů poutní kaple na vrchu Steinbergu. Od roku 2010 je Strážný městysem, jak tomu již bylo v minulosti. Blíže ke státní hranici býval v zaniklé osadě Silnice i známý

hostinec „Reif“. Samozřejmě, že i ve Strážném býval hostinec, byť v minulém století, v období po válce notně pošramocený tímto zapomenutým krajem. Postupem let zde opět vznikl hraniční přechod vedoucí na německé straně do Philippsreuthu, který byl k 21.12.2007 zrušen díky Schengenu, do něhož naše republika vstoupila, takže lze cestovat přes hranice jen na občanský průkaz. Nelze opomenout ani blízké České Žleby, kde jsou stále pulzující hostince spřízněnými názvy „Böhmerwald“, ale lze zde nalézt i „Washington“. V roce 1996 byl otevřen v této lokalitě i hraniční přechod do Bischofreutu. Také nedaleké Volary se změnily a z bývalého vojenského městečka, kde sídlil stejnojmenný prapor, dříve i brigáda Pohraniční stráže, tolik již tuto dobu nepřipomínají. Naopak, neopomenutelný je zdejší historik a vlastivědec Rudolf Kubitschek. Nelze také pominout nejvyšší horu české části Šumavy Plechý - Plöckenstein s nadmořskou výškou 1373 m i blízké Trojmezí. Nad jezerem naleznete pomník spisovatele Adalberta Stiftera, (1311m) německy písíciho, který se narodil v Čechách. U jezera bývala i chata, která v roce 1953 vyhořela. Na spáleništi pak vznikl dům s mansardami, ale i ten byl v osmdesátých letech minulého století stržen. Od roku 1888 funguje však na Třístoličnicku bavorský hostinec známý svou Svatojakubskou poutí, kde přecházíte z jednoho území na druhé anebo obkročmo můžete stát v obou státech, na chodníčku vedoucího k této hospodě. Také hostinec na Stožci „U pstruha“ existuje a funguje podnes, přestože měl své dlouhé přestávky. Nedaleká kaple „Matky Boží“ pod Stožeckou skálou je známá širokodaleko a lze zde zaslechnout ve vyprávění leccos i o obrazu „Madony s růží“ nově vysvěcené dne 25. 8. 1990, spadající pod Vyšebrodskou kapitolu i bývalý rod Vítkovců. Naproti šumavským vrchům v Blanském lese lze shlédnout i nejstarší kamennou rozhlednu na Kletí, která je jedinečná svým kruhovým rozhledem i zde postavenou chatou, jež nesla jméno „kněžny Terezie ze Schwarzenberga“. Blíže k hranici bývaly známé obce zvučných i romantických jmen: Nové Údolí, Na Spálení, Krásná Hora, Kamenná Hlava, Radvanovice, Horní a Dolní Cazov. Ze Stožce, Dobré i Českých Žlebů zůstal jen základ obce. Po válce se tento kraj vylidnil. V těchto lokalitách svou nezanedbatelnou roli plnily i kláštery, Vyšebrodský i vzdálenější Zlatá Koruna, které v sobě skrývají nezanedbatelné a úžasné skvosty (Vyšebrodskou Madonu i Závišův kříž, ale i významnou knihovnu či díla sochaře Petra Brandla nebo Tizianovy kopie obrazů). Tak bychom mohli pokračovat k další perle Jihočeského kraje Českému Krumlovu. Tato významná místa zdejších historických skvostů si zaslouží mnohem víc, než pár úvodních slov. Blízkost Lipenské přehrady nabízí nepřeborné množství pohostinských možností, počínaje samotným Lipnem, Frymburkem, Novou Pécí a mnohými místy dalšími...

